

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету аграрного менеджменту
Анатолій ОСТАПЧУК

«_____» 2022 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та ЗЕД

Протокол № 20 від 24.05.2022 р.

Завідувач кафедри

_____ Віталій ЛУЦЯК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Менеджмент»

_____ Віталій ЛУЦЯК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вступ до фаху**

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітня програма «Менеджмент»

Факультет аграрного менеджменту

Розробник: Чорненька Л.М., к.е.н ст. викладач кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Вступ до фаху»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	перший (бакалаврський)	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	Менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1 курс	
Семестр	1, 2 семестр	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	60 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	75 год.	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: *Модуль 1. Вступ до фаху: основи.* Метою вивчення дисципліни є: підготовка студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації; ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в управлінні сучасними підприємствами, особливостями організації підготовки фахівців з менеджменту. *Модуль 2. Соціальні комунікації.* Мета дисципліни – максимально сприяти студентам у набутті необхідних теоретичних знань та практичних вмінь у сфері соціальної комунікації, трансформації соціальних знань, соціального самовиховання та розвитку для розв'язання соціальних питань.

Завдання вивчення дисципліни полягають в теоретичній та практичній підготовці студентів з питань:

- формування у студентів системи знань щодо суті і соціального значення вищої освіти, сучасних тенденцій її розвитку;
- формування навиків самостійного та ефективного навчання у закладі вищої освіти (ЗВО) з урахуванням світових тенденцій;
- ролі фахівців управлінсько-економічного профілю в регулюванні господарської діяльності на відповідних рівнях економічної системи (локальному, регіональному, загальнонаціональному) виробничого,

комерційного та іншого спрямування;

- змістовних характеристик моделі фахівця зі спеціальності «Менеджмент» першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти;
- організації навчально-виховного процесу, його методичного забезпечення науково-дослідної роботи студентів протягом усього терміну навчання;
- системи оцінювання знань, вмінь формування компетенцій в процесі навчання у ЗВО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати:*

- місце та роль фахівця з менеджменту в організації, сферу своєї майбутньої професійної діяльності та кваліфікаційні вимоги до менеджера,
- перелік посад, що може обіймати випускник спеціальності «Менеджмент» на підприємствах та в організаціях,
- зміст освітньо-професійної програми підготовки фахівця з менеджменту,
- історію та традиції НУБіП України, зміст та мету діяльності основних структурних підрозділів та служб університету в забезпеченні підготовки фахівців,
- свої права та можливості впливу на роботу університету та зміст своєї підготовки через органи студентського самоврядування,
- загальний механізм організації навчальної та виховної роботи в НУБіП України,
- загальну структуру факультету, масштаб його діяльності, назви та напрямки роботи всіх кафедр факультету,
- структуру органів студентського самоврядування на рівні факультету, гуртожитку, університету тощо;

вміти:

- аналізувати роль кожного підрозділу факультету в їх підготовці,
- аналізувати специфічні особливості діяльності кожної з випускових кафедр за спеціальністю «Менеджмент»,
- знайти необхідну інформацію щодо забезпечення якісного процесу навчання та дозвілля студентів на сайті, в бібліотеці університету тощо.
- основні поняття, принципи, основні категорії, тенденції та закономірності соціально-відповідальної поведінки та комунікацій, соціалізації в колективі та, відповідно, побудови конструктивного соціального діалогу в суспільстві.

При вивченні курсу «Вступ до фаху» здобувач вищої освіти, відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент», набуває таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Навчальний матеріал структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля 1 «Вступ до фаху: основи» та навчального модуля 2 «Вступ до фаху: соціальні комунікації», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					Заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовний модуль I. Система вищої освіти в Україні. Предмет навчальної дисципліни та модель фахівця зі спеціальності «Менеджмент»									
Тема 1. Система вищої освіти в Україні. Предмет навчальної дисципліни. Роль фахівців управлінсько-економічного профілю в системі діяльності та менеджменту	1, 2	16	2	6	8	4	2	2	12
Тема 2. Модель фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент»	3,4	16	2	6	8	2		2	14
Тема 3. Організація навчального процесу в НУБіП України	5,6	16	2	6	8	2		2	14
Тема 4. Міжнародна співпраця європейського союзу. Програми мобільності ERASMUS+	7,8	16	2	6	8	2		2	14
Разом за змістовим модулем 1		64	8	24	32	10	2	8	54
Змістовний модуль 2. Система управління та зміст підготовки фахівців зі спеціальності «Менеджмент»									
Тема 5. Система управління підготовкою фахівців зі спеціальності «Менеджмент»	9, 10	16	2	6	8	4	2	2	12
Тема 6. Формування адаптації до системи вузівського навчання	11, 12	16	2	6	8	2		2	14

Тема 7. Організація науково-дослідницької роботи та практичного навчання студентів	12, 13	14	2	6	6	2		2	12
Тема 8. Система оцінки навчальної діяльності студентів у ЗВО	14,15	10	1	3	6	2		2	8
Разом за змістовим модулем 2		56	7	21	28	10		2	46
Змістовний модуль 3. Соціальні комунікації									
Тема 9. Комунікаційна діяльність і спілкування	16, 18	8		4	4	2		2	6
Тема 10. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті	20, 22	8		4	4	0			8
Тема 11. Комунікація як функція управління організацією	24, 26	8		4	4	0			8
Тема 12. Публічна комунікація	28, 30	6		3	3	0			6
Разом за змістовим модулем 3		30	0	15	15	2		0	28
ВСЬОГО ГОДИН		150	15	60	75	22		4	128

4. Теми семінарських занять

(не передбачені навчальним планом)

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет навчальної дисципліни. Роль фахівців управлінсько-економічного профілю в системі діяльності та менеджменту.	6
2	Модель фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент»	6
3	Організація навчального процесу в НУБіП України	6
4	Міжнародна співпраця європейського союзу. Програми мобільності ERASMUS+	6
5	Система управління підготовкою фахівців зі спеціальності «Менеджмент»	6
6	Формування адаптації до системи вузівського навчання	6
7	Організація науково-дослідницької роботи та практичного навчання студентів	6
8	Система оцінки навчальної діяльності студентів у ЗВО	3
9	Комунікаційна діяльність і спілкування	4
10	Інформаційна модель індивідуальної пам'яті	4
11	Комунікація як функція управління організацією	4
12	Публічна комунікація	3

6. Теми лабораторних занять

(не передбачені навчальним планом)

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

7.1. Контрольні питання:

1. Організація навчального та виховного процесу у ВНЗ та на факультеті. Історія і традиції ВНЗ.
2. Вища освіта в Україні у контексті Болонського процесу.
3. Формування академічного рейтингу студента.
4. Поняття контролю навчальної діяльності студентів: функції, принципи організації, види та форми.
5. Бібліотека НУБіП України – основне джерело інформації студента.
6. Інформаційне забезпечення підготовки майбутніх менеджерів.
7. Професія менеджера.
8. Система навчальних дисциплін, спрямованих на підготовку
9. Планування робочого часу менеджера.
10. Способи і технології підвищення ефективності професійної діяльності менеджера.
11. Складові успішного бізнесу: роль менеджера.
12. Резюме та його види. Складання ефективного резюме.
13. Предмет навчальної дисципліни «Вступ до фаху».
14. Загальна характеристика економічних систем та управління ними.
15. Рівні управління.
16. Сучасні та перспективні організаційні форми управління діяльністю організацій.
17. Управлінська праця в системі діяльності організацій.
18. Місце і функції спеціалістів економічного профілю в системі менеджменту.
19. Структура управління та їх вплив на ролеві функції менеджера.
20. Поняття «спеціаліст» і «професія».
21. Основні характеристики моделі спеціаліста.
22. Освітньо-професійна програма (ОПП) та освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) підготовки бакалаврів спеціальності «Менеджмент».
23. Посади, функції, типові завдання діяльності та компетенції, якими повинен володіти бакалавр в галузі знань «Управління і адміністрування».
24. Рівень знань та компетенцій менеджера.
25. Роль дисциплін циклу загальної та спеціальної (фахової) підготовки у формуванні навиків фахівця з менеджменту.
26. Зміст навчально-виховного процесу у ЗВО.
27. Навчальний план і коротка характеристика навчальних дисциплін.
28. Форми навчання і контролю знань.
29. Громадські організації і студентське самоуправління.
30. Участь студентів в роботі вченої ради університету.
31. Особливості навчання у закладах вищої освіти.
32. Наукова організація навчальної діяльності студентів.
33. Значення самостійної роботи.
34. Зміст науково-дослідною роботою студентів.

- 35. Організація захисту дипломної роботи.
- 36. Модульно-рейтингова система оцінки.
- 37. Робота з науковою літературою. Організація управління дослідницькою роботою студентів.
- 38. Комунікаційна діяльність і спілкування
- 39. Інформаційна модель індивідуальної пам'яті.
- 40. Комунікація як функція управління організацією.
- 41. Публічна комунікація.

7.2. Комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами:

1. Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є *(вибрати невірний варіант)*:

- a. проміжна атестація
- b. поточний контроль
- c. підсумкова атестація
- d. річна атестація

2. _____ управління - фактична відмова від активного впливу на підлеглих, уникання в прийнятті рішень, невтручання і потурання підлеглим ("роби як знаєш") *(Вставити пропущений термін)*.,

3. Шляхи виявлення лідерства *(поєднати визначення та тип лідерства)*

раціональні, розумні, поєднують у собі всі кращі властивості інших типів. Вони здатні управляти великою кількістю людей раціонально й ефективно	емоційні лідери
що здатні організувати бунт, голосно протестувати, але повести за собою далі не можуть, бо угасають	тактики
що спираються на симпатії колективу	бунтарі
які володіють стратегією і тактикою для одержання влади і реалізації її в дії. Це дуже небезпечні лідери, адже їхня діяльність часто носить опозиційну спрямованість і такі ватажки здатні не просто підняти й емоційно запалити інших, але і повести їх за собою. Вони зазвичай є ідеалом для тих, хто слідує за ними	організатори

4. Відповідно до статусу Національний університет біоресурсів і природокористування України _____

- a. має 4 рівень акредитації
- b. є закладом дослідницького типу
- c. є закладом професійного типу
- d. має 3 рівень акредитації

5. *Відкриті запитання:*

- a) Поясніть необхідність менеджменту для забезпечення діяльності

організації.

b) Керівники вищого, середнього та низового (нижнього) рівнів. Які специфічні завдання вони виконують?

c) Навчальна діяльність та її роль при підготовці фахівців з менеджменту

d) Наукова-дослідна робота студента та її роль у формуванні спеціаліста з менеджменту

e) Самостійна діяльність студента як умова успішного формування фахівця з менеджменту

f) Аудиторні заняття: їх форми, особливості організації та значення при підготовці майбутніх менеджерів.

g) Форми контролю знань студентів – майбутніх фахівців управлінського спрямування.

h) Інформаційні можливості сайту НУБіП України та факультету.

i) Перерахуйте та охарактеризуйте основні досягнення студентів НУБіП України, які враховуються для розрахунку додаткових балів при формуванні рейтингу успішності за Блоком 1 Участь у діяльності органів студентського самоврядування та соціальна робота.

j) Перерахуйте та охарактеризуйте основні досягнення студентів НУБіП України, які враховуються для розрахунку додаткових балів при формуванні рейтингу успішності за Блоком 2. Навчально-наукова робота.

k) Перерахуйте та охарактеризуйте основні досягнення студентів НУБіП України, які враховуються для розрахунку додаткових балів при формуванні рейтингу успішності за Блоком 3. Спортивно масова робота та військово-патріотичне виховання.

l) Перерахуйте та охарактеризуйте основні досягнення студентів НУБіП України, які враховуються для розрахунку додаткових балів при формуванні рейтингу успішності за Блоком 4. Культурно-мистецька робота.

8. Методи навчання

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби: – на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо; – на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: виконання практичних завдань відповідними програмними засобами; аналіз, інтерпретація та обговорення отриманих результатів; мозковий штурм; презентації; робота в малих групах; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є

чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу: – інтенсивне використання самостійної роботи студента (підготовчий етап до виконання практичних завдань та інтерпретації отриманих результатів); – активне використання програмного забезпечення для виконання практичних завдань; – дотримання жорсткого регламенту: визначення часу на індивідуальну роботу та обговорення отриманих результатів; – впровадження принципу нормування: дотримання норм і правил при виконання тестових завдань та практичних завдань; – активна підтримка внутрішньо-групової взаємодії студентів, залучення до виконання практичних завдань та обговорення отриманих результатів.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Вступ до фаху» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, реферату, виконання індивідуальних практичних завдань та іспит за період вивчення дисципліни. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченою радою НУБіП України 27 лютого 2019 року, протокол № 7, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Навчальний матеріал дисциплін, які викладаються протягом одного семестру – осіннього чи весняного, поділяється лекторами на два змістові модулі. Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу змістового модуля розробляються лектором дисципліни і затверджується кафедрою адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності у вигляді тестування, письмової контрольної роботи, колоквиуму, результату експерименту, що можна оцінити чисельно,

розрахункової чи розрахунково-графічної роботи тощо.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$

11. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники.

12. Рекомендована література:

- основна:

1. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» із змінами та доповненнями: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту», із змінами та доповненнями: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155618/print1391950419561429>

3. Блинова О.Є. Психодіагностика: психометричні основи конструювання тестів: Навч.пос.для студ. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2007. 176 с.

4. Виноградов О. Тести як соціальна інновація в Україні. URL:www.fulbrifht.org.ua
5. Гудзинський О.Д. Організація практичного навчання студентів з напрямку «Менеджмент». К.ІПКДСЗУ, 2004. 100 с.
6. Гудзинський О.Д. Організація науково-дослідної роботи фахівців з напрямку «Менеджмент». К.ІПКДСЗУ, 2004. 100 с.
7. Гудзинський О.Д. Система оцінки і атестація студентів з напрямку «Менеджмент». К.ІПКДСЗУ, 2004. 100 с.
8. Патица Н.І. Стандарти та оформлення магістерських, курсових, контрольних робіт» К., ІПКДСЗУ, 2021. -26 с.
9. Оцінка студентів та якості підготовки фахівців (методичні та методологічні аспекти): Навч.посібник А.Й.Ягодзінський, А.О. Муромцева, Л.В. Іванова та ін..- К.,2007. 216 с.

– допоміжна:

10. Головчук Ф., Іщенко Т., Акімов О., Мареніченко О., Хоменко М. Університетська освіта в Україні та Болонський процес/ За ред. А.Ф. Головчука. –К.: Аграрна освіта, 2007.83 с.
11. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи.– К.: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
12. Теслюк В.М., Лузан П.Г., Шовкун Л.М. Основи педагогічної майстерності. : навчальний посібник. К. :ДАККіМ, 2010. 244 с.
13. Товканець Г.В. Університетська освіта. Навчально-методичний посібник. Кондор-Видавництво. – К : 2015. – 182 с.
14. Ільченко А.М. Вища освіта і Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Автори-укладачі: Ільченко А.М., Шейко С.В.–Полтава: РВВ ПДАА, 2014. –316с.

13. Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України URL: <https://mon.gov.ua>
2. Сайт НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua>
3. Сторінка сайту НУБіП України щодо організації навчальної роботи URL: <https://nubip.edu.ua/node/31>
4. Сторінка сайту НУБіП України щодо організації виховної роботи URL: <https://nubip.edu.ua/node/47818>
5. Сторінка сайту факультету аграрного менеджменту НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/structure/fam>
6. Сторінка сайту кафедр факультету аграрного менеджменту НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/1599/2>
7. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування. URL: http://pidruchniki.ws/19991130/menedzhment/etika_dilovogo_spilkuvannya_-_gritsenko_tb
8. Дахно І.І. Ділова кар'єра. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/menedzhment/dilova_karyera_-_dahno_ii

9. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник, для студентів вищих навчальних закладів URL: <http://finance-library.com.ua/book.php?book=17>
10. АНДРІЙЧУК В., БАУЕР Л. Менеджмент: прийняття рішень і ризик. URL: <http://finance-library.com.ua/book.php?book=39>
11. Менеджмент. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
12. Новий менеджмент. URL: <http://www.new-management.info/articles/>
13. Федулова Л.І. Сучасні концепції менеджменту. URL: http://ebooktime.net/book_68.html
14. Рмель В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент. Навчальний посібник. URL: http://ebooktime.net/book_163.html